

E. van den Boogaart

Bij een Surinaamse beloningspenning uit 1837

*Ma... someni nengre, so pikinso bakra,
dan ete den na basi*

*Maar... zoveel negers, zo weinig blanken,
en nog zijn zij de baas*

Eddy Bruma, *Basya Pataka*

Beloningspenningen van overheidswege uitgereikt aan een slaaf zijn een zeldzaamheid. In 1837 ontving de slaaf George van de plantage Leasowes zo'n blijk van officiële waardering van het gouvernement van de kolonie Suriname. Langs niet opgehelderde weg kwam de penning in het bezit van mevrouw E. van Lierop-Deshé. Zij schonk de penning in 1889 aan het Nederlandsch Museum, waarmee hij overging naar de collectie van de Afdeling Nederlandse Geschiedenis van het Rijksmuseum (afb. 1 en 2). De afbeeldingen en teksten op het voorwerp geven nauwelijks aanwijzingen over de achtergronden van de opmerkelijke beloning. Op de voorzijde staat rondom het zogenaamde scheepjeswapen van de kolonie, de schenker en het jaar van de schenking vermeld¹. Op de keerzijde is de naam en woonplaats van de begiftigde gegraveerd en een summier motivering voor de beloning, namelijk *Bewezen trouw aan het Wettig Gezag in het jaar 1836*. Dit doet vermoeden, dat de slaaf zijn trouw bewees op een moment, dat het *Wettig Gezag* werd aangetast. Enig spoorwerk in de archieven van het Ministerie van Koloniën en van de

Gouverneur-Generaal van de Westindische Bezittingen bevestigde dit vermoeden.

George ontving de zilveren penning, omdat hij had meegeholpen een samenzwering van plantageslaven in het opperdistrict Nickerie, tegenwoordig het district Coronie, aan het licht te brengen.

Alleen al door zijn ligging was dit gebied in de jaren dertig van de vorige eeuw een *trouble spot* voor de Surinaamse planters. Nickerie grensde aan Brits Guyana, waar in 1833 de slavernij werd afgeschaft. De voorbereiding van de abolitie was in deze Engels kolonie met grote onlusten onder de slaven gepaard gegaan en het Nederlandse koloniale bestuur stelde vast, dat *de geest van onrust was overgewaaid naar het aangrenzend deel van Suriname*². Vanuit Nederland werden extra troepen naar de kolonie gestuurd om de vrije bevolking, vooral in de plantagedistricten een kleine minderheid, te beschermen tegen de verwachte gewelddadigheden van de meerderheid van slaven. Zo bestond in het opperdistrict Nickerie de vrije bevolking uit 22 blanken, voornamelijk Engelsen en Schotten, de directeurs van de katoenplantages, die in het laagland langs de kust waren aangelegd; verder 46 kleurlingen, waarschijnlijk opzichters en ambachtslieden op de plantages, en 35 militairen van de middenin het district gelegen post Coronie. Daartegenover stonden 2328 slaven verdeeld over 26 plantages en gronden. De grootste plantages waren Burneside, Lot no.

